

- aplinkos apsaugą;
- gaisrinę saugą;
- darbuotojų saugą ir sveikatą;
- statinio priežiūrą.

Rangovas Darbo atlikimo metu turi saugoti ir tinkamai eksploatuoti visus komunalinių įmonių, visuomeninių ir valstybinių institucijų antžeminius ir požeminius tinklus įskaitant visus vamzdžius, kanalus, šulinius, požeminius ir antžeminius kabelius. Rangovas turi iš komunalinių įmonių, Užsakovo, visuomeninių ir valstybinių Institucijų sužinoti visų požeminių, paviršiaus ir antžeminių tinklų, kurie gali būti pažeisti Darbo metu, vietą ir apimtis bei gauti iš tokių institucijų visus reikalingus leidimus, patvirtinimus ir t.t., kurie reikalingi Darbo vykdymui.

Visi žemės darbai kabelių ir inžinerinių komunikacijų apsaugos zonos ribose vykdomi rankiniu būdu suderinant darbų vykdymą su tinklų savininku arba juos eksploatuojančiomis institucijomis.

Statybos metu privažiavimui bus naudojami vietiniai keliai. Rangovas turi užtikrinti, kad privažiavimo į statybvieta keliai ir takai bus visada švarūs bei be kliūčių. Taip pat Rangovas bus atsakingas už bet kokią žalą, padarytą Darbų atlikimo metu želdiniams, keliams ir statybvietei gretimai nuosavybei, bei turi pasirūpinti jų apsauga ir tokią apsaugą pašalinti, tapus jai nereikalingai.

Evakuaciniams keliams objekte panaudojami esami keliai, kurie privalo būti neužstatyti neveikiančiomis mašinomis, mechanizmais bei statybiniais gaminiais ir medžiagomis. Prie įvažiavimo/išvažiavimo vartų iš išorės pusės pastatomi stendas su įspėjamaisiais ženklais apie padidinto pavojingumo zoną.

Visi prisijungimai prie trečiųjų asmenų inžinerinių tinklų ir statybai naudojami pravažiavimai, esantys už statomo objekto sklypo ribų ir esantys trečiųjų asmenų valdyme turi būti suderinti su jais LR įstatymų numatyta tvarka.

10. REIKALAVIMAI STATYBOS ĮRANGAI IR TRANSPORTO PRIEMONĖMS

Naudojami darbo įrenginiai turi būti techniškai tvarkingi, pritaikyti darbui ir atitikti saugos ir sveikatos reikalavimus, nurodytus Darbo įrenginių naudojimo bendruosiuose nuostatuose ir nekelti pavojaus darbuotojų saugai ir sveikatai.

Darbo įrenginiai turi būti naudojami, techniškai prižiūrimi ir aptarnaujami pagal gamintojo nustatytą tvarką ir techninio eksploatavimo sąlygas.

Kai naudojamam darbo įrenginiui yra gamintojo parengta naudojimo instrukcija, bet tam tikromis darbo sąlygomis jos nepakanka darbuotojo saugai ir sveikatai užtikrinti (dėl darbo aplinkos, darbo pobūdžio ar kitų aplinkybių), turi būti rengiama ir tvirtinama papildoma instrukcija.

Įrenginių naudojimo saugos ir sveikatos instrukcijos turi būti patvirtintos įmonės vadovo ir suderintos su darbuotojų atstovu saugai ir sveikatai.

Visi kėlimo mechanizmai ir kėlimo reikmenys, įskaitant pagrindines sudedamąsias dalis, tvirtinimus, įtvirtinimus ir atramas, turi būti:

- reikiama suprojektuoti ir pastatyti bei pakankamai stiprūs bei naudoti pagal numatytą paskirtį;
- teisingai sumontuoti ir naudojami;
- tvarkingai prižiūrimi;
- tikrinami ir reguliariai bandomi bei kontroliuojami, vadovaujantis Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymu bei kitais norminiais teisės aktais;
- aptarnaujami kvalifikuotų (atitinkamai apmokytų, atestuotų) darbuotojų;
- kėlimo mechanizmai neperkrauti; ant visų kėlimo mechanizmų ir priemonių turi būti aiškiai matomoje vietoje nurodytas didžiausias leistinas apkrovos dydis – keliamoji galia;

Žymuo Mark	Lapas Page	Lapų Pages	Laida Edition
	SP(GTC)-0347-19-00-TDP-SO_AR	8	18

- kėlimo mechanizmai ir priemonės turi būti naudojami tik pagal paskirtį;
- krovinių paėmimo įtaisų krovininiai kabliai turi būti su apsauginiais užraktais, kad krovinyms negalėtų savaime iškristi.

Reikalavimai geležinkelio riedmenims

Geležinkelių transporto eismui leidžiama naudoti tik techniškai tvarkingus, teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotus geležinkelių riedmenis, kurių techninė priežiūra atliekama Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo (Žin., 2004, Nr. 4-27; 2010, Nr. 12-557), Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo (Žin., 1996, Nr. 46-1116) ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

Visiems geležinkelių riedmenims geležinkelių riedmenų naudotojas (rangovas ar subrangovas) turi paskirti techninį prižiūrėtoją, kuris Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų registre įregistruotas kaip atsakingas už atitinkamų geležinkelių riedmenų techninę priežiūrą;

Geležinkelių riedmenys turi būti paženklinėti, kaip tai nuodyta Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme (Žin., 2004, Nr. 4-27; 2010, Nr. 12-557), Techninio geležinkelių naudojimo nuostatuose, patvirtintose Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 1996 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. 297 (Žin., 1996, Nr. 98-2251), Autodrežinių, motorvežių, automotrisių bei kitų specialiųjų ir lengvųjų riedmenų naudojimo ir priežiūros instrukcijoje, patvirtintoje AB „Lietuvos geležinkeliai“ generalinio direktoriaus 2000 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. 82, ir kituose teisės aktuose.

Valdyti geležinkelių riedmenis turi asmenys, kurie turi traukinio mašinisto pažymėjimą ir traukinio mašinisto sertifikatą;

Geležinkelių riedmenų techniniai parametrai ir naudojimas turi atitikti Techninio geležinkelių naudojimo nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 1996 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. 297 (Žin., 1996, Nr. 98-2251), autodrežinių, motorvežių, automotrisių bei kitų specialiųjų ir lengvųjų riedmenų naudojimo ir priežiūros instrukcijoje ir kituose teisės aktuose nustatytiems reikalavimams.

Prieš pradėdamas darbą, kranininkas privalo apžiūrėti kraną ir įsitikinti, kad jo techninė būklė tinkama, kad kranas pastatytas pagal saugos reikalavimus, tinkami kėlimo reikmenis. Rezultatai įrašomi krano darbo pamainų žurnale.

Kroviniams užkabinti ir atkabinti skiriami stropuotojai, kurie apmokyti perduoti žodinius pranešimus ir ženklus rankomis pagal LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999-11-24 įsakymu Nr. 95 „Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatai“, reikalavimus.

Kranų darbas organizuojamas pagal reikalavimus:

- Krovinių kėlimo vieta turi būti šviesi, todėl, kai blogas apšvietimas, rūkas, smarkiai sniega ar lyja, krano darbas sustabdomas;
- Stropai parenkami pagal krovinio svorį, o kampas tarp jų šakų turi būti ne didesnis kaip 90°.

Darbo įrenginiai negali virsti ar sukelti pavojų darbuotojams. Darbo įrenginiai, į kuriuos jų darbo metu gali trenkti žaibas, turi būti įžeminti.

Atsižvelgiant į darbo pobūdį, darbuotojų brigados turi būti aprūpintos atitinkama įranga ir mechanizmais. Pagrindinių įrangos, įrankių ir mechanizmų sąrašas pateiktas 3 lentelėje.

Lentelė Nr. 3 Įrangos, įrankių ir mechanizmų sąrašas

Eilės Nr.	Įrangos, įrankių ir mechanizmų pavadinimas	Kiekis, vnt	Techninės charakteristikos

1	Kranas KDE 163	1	Keliamoji galia beišskleistų šoninių atramų 10t Strėlės siekis – 15 m
2	Drezina su „Palfinger PKR 175“ tipo kėlimo įranga	1	„Palfinger PKR 175“ įrenginys: maksimali keliamoji galia – 5800 kg; maksimalus horizontalus hidraulinis siekis nuo kelio ašies 12,5 m.
3	Bortinės platformos	2	Plotis – 2,87m; ilgis – 18,0 m
4	Ekskavatorius-krautuvas	1	Galingumas ≥ 82 kW
5	Autosavivartis	3	Tūris – 10 m ³
6	Vibratorius	-	-
7	Vibroplūktuvas, vibroplokštė	2 2	Tankinimo svoris – 50 kg Tankinimo svoris – 400-600 kg
8	Pakėlimo stropai ir diržai	-	-
9	Kopėčios	-	-

Darbo įrenginiai turi būti pažymėti CE saugos ženklais, žymenimis. Jei jie dėl kokių nors priežasčių yra pažeidžiami, ženklai, žymenys turi būti atnaujinti.

11. SPECIALŪS REIKALAVIMAI STATYBOS DARBŲ TECHNOLOGIJAI

Statybos darbai atliekami pradėdant nuo pasiruošimo darbų. Jų metu vykdomi techniniai – organizaciniai darbai. Šių darbų tikslas užtikrinti pagrindinių statybos darbų vykdymą nustatytu laiku. Paruošiamuosius darbus sudaro šie etapai:

- Statybvietės įrengimas (dirvožemio nukasimas, krūmų kirtimas, privažiavimo įrengimas);
- Atliekamas inžinerinis – geodezinis statybvietės paruošimas;
- Darbo vietų aptvėrimas;
- Kabelių ir kitų požeminių komunikacijų nužymėjimas ir apsaugojimas;

Žemės kasimo vietoje būtina pažymėti esamų požeminių inžinerinių tinklų bei įrenginių vietas, apsaugos zonų ribas. Kabeliai, kurie patenka į darbo zoną ir bus atkasti turi būti apsaugoti nuo mechaninių pažeidimų. Šalia projektuojamos pralaidos kabeliai pakloti prie pat sklypo ribos ir į statybų zoną nepatenka.

Vietose, kur yra esamos požeminės komunikacijos rangovui reikia imtis visų atsargumo priemonių dirbant su žemės kasimo įrenginiais. Tuo atveju, kai rangovas, atlikdamas požeminius darbus, susiduria su projekto brėžiniuose nenurodytais įrenginiais arba komunikacijomis, jis privalo nedelsiant informuoti statybos prižiūrėtoją dėl minėtų įrenginių pozicijos ir apsaugoti juos.

Po naujai projektuojama pralaida yra įrengti melioracijos tinklai. Rinktuvas yra PVC D180 įtrauktas į PEHD250x7,6 dėklą. Abiejuose dėklų galuose yra požeminiai drenažo šuliniai. Rinktuvas yra a1,25 metro gylyje. Pagal Radviliškio rajono savivaldybės administracijos 2019-12-13 išduotas sąlygas Nr. S—(20.4) valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos statinius nuspręsta išsaugoti. Kadangi šios atkarpos patenkančios po pralaidą yra įrengtos iš aukšto atsparumo gniuždymui plastmasinių vamzdžių, nėra numatomas jų naujas perklojimas. Pralaidos pagrindo įrengimo darbai virš melioracijos vamzdžio turi būti vykdomi rankinių būdu.

Visos žemės darbų zonos turi būti aptvertos ir įrengti įspėjimo ženklai, informuojantys apie tai, jog netoliese yra pavojaus zona. Užpildymui naudojamas projekte nurodytas gruntas. Negalima naudoti gruntų jei juose yra organinių ar kitų priemaišų.

Žymuo Mark	Lapas Page	Lapų Pages	Laida Edition
	SP(GTC)-0347-19-00-TDP-SO_AR	10	18

Pagrindinius darbus sudaro šie etapai:

- Pralaidos pagrindo įrengimas;
- Metalinės gofruotos konstrukcijos surinkimas ir klojimas;
- Klojinių įrengimas ir vamzdžio apibetonavimas;
- Esamų geležinkelio kelių ardymas;
- Gelžbetoninių perdangų nuardymas;
- Pavienių gelžbetoninių konstrukcijų ardymas;
- Ramtų dalies ardymas;
- Naujos sankasos virš pralaidos įrengimas;
- Geležinkelio kelio klojimas;

Pradedant pagrindinius darbus Rangovas turi nužymėti pralaidos įrengimo vietą. Pralaida numatoma rengti neardant esamų konstrukcijų. Pralaidos pagrindai turi būti rengiami atkasant gruntą ir užpilami atkarpomis taip, kad vienu metu nebūtų atidengti visi tilto pamatai. Po tiltu siūloma rengti pagrindus atkarpomis po 2 metrus. Metalinė gofruota konstrukcija bus atvežama atskirais elementais, surenkama objekte ir įtraukiama ant paruoštų pagrindų. Nesant galimybei surinkti visą vamzdį ir įtraukti, vamzdis surenkamas ir įtraukiamas dalimis. Įrengus klojinius vamzdis tarp ramtų per visą plotį užbetonuojamas. Užbetonavimo aukštis turi būti apie 20 cm virš vamzdžio. Kai betono stipris pasieks nemažiau nei pusę projektinio, nuardomi geležinkelio keliai, perdangos ir dalis ramtų, įrengiama nauja sankasa ir atstatomi geležinkelio keliai. Kelių ir perdangų ardymo darbai atliekami eismo pertraukų metu, nuardant kelią.

Baigiamųjų darbų metu numatoma sustiprinti įtekėjimo ir ištekėjimo šlaitus betoninėmis plytelėmis. Taip pat įtekėjimo ir ištekėjimo angų dugną, įrengti šlaitinius laiptus.

Eismo pertraukos pradžios ir pabaigos tikslų laiką nustato geležinkelio valdytojas kartu su darbų vadovu bei darbus atliekančiomis tarnybomis. Nustatytos formos leidimą darbams atlikti duoda geležinkelio valdytojas. Leidime darbus atlikti nutraukus eismą turi būti nurodyta, kuriam laikui nutrauktas eismas ir pavardė asmens, vadovaujančio šiems darbams. Darbų vadovo pareigas ir pavardę eismo tvarkdarys turi pranešti stoties budėtojams.

Draudžiama pradėti darbus tol, kol darbų vadovas negavo eismo tvarkdario įsakymo dėl eismo pertraukos ir kol darbų vieta nebus paženklinta atitinkamais signaliniais ženklais.

Darbus numatoma vykdyti dienos metu, tačiau negavus eismo pertraukos dienos metu, Rangovas turi pasirūpinti visomis reikalingomis priemonėmis (darbo vietų apšvietimas ir pan.) saugiai vykdyti darbus tamsiuoju paros metu.

Užsarius eismo pertrauką, nurodytą datą uždaroma kelio atkarpa/atkarpos. Eismo pertraukos metu atliekami pagrindiniai darbai. Prieš eismo pertrauką pradedami vykdyti paruošiamieji darbai prieš pagrindinius darbus, kurie bus atliekami eismo pertraukos metu, po eismo pertraukos atliekami baigiamieji darbai, kurie netrukdo saugiam traukinių eismui.

Visi remonto darbai turi būti atliekami vadovaujantis TNN bei „Saugaus traukinių eismo užtikrinimo instrukcija remontuojant kelią”.

Darbų vadovas turi stebėti, kad darbų atlikimo bare nebūtų pašalinių asmenų, teisingai paskirstyti darbuotojams darbus, tinkamai išdėstyti darbininkus per visą darbų barą, užtikrinti, kad nebūtų pažeidžiama darbo drausmė ir darbų technologija.

Atliekant statybos darbus, dirbant kelio mašinomis ir mechanizmais, privaloma vadovautis šių norminių dokumentų nuostatais:

- *Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatai A1-22/D1-34;*
- *Saugos ir sveikatos taisyklės statyboje DT 5-00.*

Žymuo Mark	Lapas Page	Lapų Pages	Laida Edition
	SP(GTC)-0347-19-00-TDP-SO_AR	11	18

- Geležinkelio transporto eismo signalizacijos taisyklės;
- Saugaus traukinių eismo užtikrinimo instrukcija remontuojant kelią K/078;

Vykdamas darbus draudžiama šalia geležinkelio kelio palikti (laikyti) bet kokius įrenginius, mechanizmus, transporto priemones arčiau kaip 2,5 metro nuo kraštinio bėgio galvutės išorinės briaunos. Atlikus darbus visi statiniai turi atitikti Statinių artumo gabarito taikymo instrukcijos 163/K reikalavimus.

Statinio statybos rangovas privalo parengti statybos darbų technologijos projektą. Po Darbo užbaigimo nuvalyti ir pašalinti į oficialiai veikiančius sąvartynus už sklypo ribų bet kokias statybines atliekas, nuolaužas ar šiukšles bei pataisyti ir sugrąžinti į pradinę padėtį bet kokias darbo ciklo metu suardytas vietas.

Lentelė 4 Preliminarus statybos darbų eiliškumo grafikas

Eil. Nr.	Darbų pavadinimas	Darbų trukmė savaitėmis*							
		1	2	3	4	5	6	7	8
1	Paruošiamieji darbai								
2	Pralaidos pagrindo įrengimas								
3	Metalinės gofruotos konstrukcijos (vamzdžio) surinkimas, klojimas								
4	Klojinių įrengimas, metalinės gofruotos konstrukcijos (vamzdžio) apibetonavimas								
6	Eismo pertrauka 24val.	Geležinkelio kelio ardymas							
		G/b perdangos ir dalies ramtų ardymas							
		Geležinkelio kelio sankasos įrengimas							
		Geležinkelio kelio atstatymas							
7	Baigiamieji darbai								
8	Aplinkos sutvarkymas								

*Pastaba: Grafike nurodyta bendra statybos darbų atlikimo trukmė – 8sav., darbai gali būti atliekami su pertraukomis atsižvelgiant į darbų sezoniškumą, oro sąlygas, ar kitas aplinkybes. Detalus darbų grafikas turi būti pateiktas Rangovo technologiniame projekte, atsižvelgiant į darbų pradžios datą, atlikimo terminą, Rangovo turimus pajėgumus. Konkreti data, kada turės būti nutraukiamas traukinių eismas ir traukinių eismo organizavimo tvarka bus derinami su atsakingais už saugų traukinių eismą AB „Lietuvos geležinkeliai“ atstovais pagal rangovo pateiktas paraiškas prieš darbų pradžią, atsižvelgiant į tuo metu realų traukinių eismo grafiką.

12. DARBŲ SAUGA

Darbas geležinkelio keliuose, kuriuose vyksta traukinių eismas, yra susijęs su daugeliu rizikos veiksnių, keliančių pavojų darbuotojų sveikatai bei gyvybei. Pirmiausia - tai geležinkelio keliais judantys riedmenys, darbui naudojamos kelio mašinos, kėlimo įranga, potencialiai pavojingi įrenginiai. Neigiamą įtaką darbuotojų sveikatai daro ir darbas lauko sąlygomis. Todėl, dirbant geležinkelio keliuose Statybos darbų rangovas privalo užtikrinti, kad jo darbuotojai, ar jo pasitelktų subrangovų darbuotojai, atlikdami

darbus, vykdys darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos, elektros saugos ir higienos teisės aktų reikalavimus bei užtikrins teisėtą bei saugų darbą.

Rangovas privalo užtikrinti, kad jo darbuotojai, ar jo pasitelktų subrangovų darbuotojai, prieš pradėdant statybos darbus, turi turėti leidimus dirbti veikiančiame geležinkelio objekte. Darbuotojų, kurių darbas tiesiogiai ar netiesiogiai susijęs su geležinkelių transporto eismu (kai darbai vykdomi geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje), žinios tikrinamos ir pažymėjimai išduodami vadovaujantis Valstybinės geležinkelių inspekcijos (šiuo metu Lietuvos transporto saugos administracija) prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2004 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. V-29 patvirtintu Darbuotojų, kurių darbas susijęs su geležinkelio transporto eismu, žinių tikrinimo aprašu.

Rangovas statybos darbų vykdymo metu privalo organizuoti ir užtikrinti savo transporto priemonių ir kitų judančių mechanizmų saugų judėjimą statybvietyje ir šalia jos esančioje teritorijoje. Už savo ir nuomojamų, visų rūšių transporto priemonių saugaus eismo organizavimą statybvietyje atsako Rangovas.

Rangovas privalo būti gerai susipažinęs su evakavimo planais, avarijų prevencijos ir likvidavimo planais ir priemonėmis, kurių privaloma imtis avarijų atvejais.

Darbuotojai turi būti aprūpinti asmeninėmis ir kolektyvinėmis apsaugos priemonėmis, taip pat pagalbinėmis techninėmis priemonėmis.

Rangovas užtikrina, kad visi įrankiai, mechanizmai, pastoliai, kopėčios, pakėlimo įrengimai, elektriniai ir mechaniniai įrankiai, prietaisai ir kt. būtų tvarkingi, naudojami laikantis saugios eksploatacijos taisyklių bei laikomi saugioje vietoje. Atliekant darbus geležinkelio teritorijoje turi būti užtikrinta: tvarka ir švara statybvietyje, tinkamas darbo vietų išdėstymas, atsižvelgiant į priėjimo prie šių darbo vietų sąlygas bei judėjimo kelius ir pavojingas zonas, saugios įvairių medžiagų naudojimo sąlygos, įrenginių ir įrankių techninė priežiūra, jų patikrinimas prieš naudojimą, įvairių medžiagų atskyrimas ir sandėliavimo vietų įrengimas, atliekų ir statybinių šiukšlių sandėliavimas ir išvežimas, darbų arba darbų etapų trukmė ir eiliškumas, numatytas darbų vykdymo grafike, darbų ir jų etapų trukmės koregavimas, atsižvelgiant į darbų eigą. Prieš pradėdant statybos darbus ir darbų eigoje, statybvietyje turi nustatytos pavojingos zonos, kuriuose nuolat veikia arba gali veikti pavojingi veiksniai. Pavojingoms zonoms, su nuolat veikiančiais pavojingais ir /arba kenksmingais veiksniais, priskiriamos vietos yra pateiktos DT5-00 „Saugos ir sveikatos taisyklės statyboje“ 2 priede. Pavojingos darbų zonos turi būti aptvertos signaliniais aptvarais ar kitaip aiškiai pažymėtos. Pavojingos darbo zonos turi būti aptvertos taip, kad į jas negalėtų patekti darbuotojai, neturintys teisės patekti į tokią zoną.

Darbų vykdymui pavojingose zonose, kuriose nuolat veikia ar gali veikti (atsirasti) pavojingi veiksniai, nepriklausantys nuo atliekamų darbų pobūdžio, turi būti išduota paskyra - leidimas (DT5-00 3 priedas).

Atsižvelgiant į veiklos profilį ir remiantis DT 5-00 4 priedu, įmonėje turi būti sudarytas darbo vietų ir darbų, atliekamų tik pagal paskyrą - leidimą, sąrašas. Sąrašą tvirtina darbdavys.

Rangovas negali palikti neužbaigto arba dalinai užbaigto darbo nesaugiose sąlygose, kurios galėtų pakenkti saugiam darbui, sugadinti įrengimus ar sukelti pavojų žmonių sveikatai ar gyvybei.

Rangovas privalo nutraukti vykdomus darbus, jeigu susidarė situacija kelianti grėsmę žmonių saugai ir sveikatai. Darbai taip pat privalo būti sustabdyti, kai gamtinės sąlygos kliudo saugiai juos atlikti.

Statybos darbų vykdymui Rangovas neturi teisės sudaryti darbo, ar kitokių sutarčių su Užsakovo darbuotojais taip pat bet kokiais kitais pagrindais pasitelkti Užsakovo darbuotojų darbų vykdymui be abipusio raštiško susitarimo. Kai darbus pagal Sutartį vykdo daugiau negu vieno darbdavio (Rangovo, subrangovų) darbuotojai, prieš pradėdant vykdyti darbus paskiria asmenį, koordinuoti darbdavių veiklai saugos ir sveikatos srityje arba darbuotojų saugos ir sveikatos koordinatorių, koordinuojantį Rangovo, subrangovo darbuotojų darbą, sudarant darbuotojams saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas. Paskyrimas turi būti įforminamas raštiškai: įsakymu, potvarkiu, susitarimo protokolu ar kitu vietiniu (lokaliniu) teisės aktu, apie tai informuojant Užsakovą.

Jei darbus atlieka tik Rangovas, o darbuotojų saugos ir sveikatos koordinatorius neskiriamas, Rangovas privalo skirti darbdaviui atstovaujantį asmenį, darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais (toliau – Atsakingas asmuo).

Žymuo Mark	Lapas Page	Lapų Pages	Laida Edition
SP(GTC)-0347-19-00-TDP-SO_AR	13	18	0

Rangovas privalo užtikrinti, kad jo pasamdyti darbuotojai ir/arba tretieji asmenys, už kuriuos atsakingas Rangovas, darbų atlikimo metu nebūtų apsvaigę nuo alkoholio, narkotinių, toksinių ir (arba) psichotropinių medžiagų. Neblaivumui ar apsvaigimui nuo psichiką veikiančių medžiagų nustatyti, gali būti privalomai naudojamos techninės priemonės (alkotesteriai ir kt.).

Rangovas turi nedelsiant pranešti Užsakovo atstovui apie bet kokį nelaimingą atsitikimą, sužeidimą arba incidentą, ar apie žalą daromą ar padarytą Užsakovo darbuotojams, turtui ar tretiesiems asmenims.

Vykdamas statybos darbus, atitvėrimo signaliniais ženklais tvarka nurodyta „Saugaus traukinių eismo instrukcijoje remontuojant kelią“ K/078. Reikalavimai geležinkelio ženklu nurodyti „Nuolatinių ir kilnojamųjų greičio mažinimo skritulių, kilnojamųjų signalų bei signalinių ir kelio ženklų techninių reikalavimų apraše“ 235/K.

Prieš pradėdamas darbus geležinkelio judančių riedmenų zonoje ir juos vykdamas, darbų vadovas privalo visiems darbininkams aiškiai nurodyti, į kokias vietas jie turi pasitraukti artėjant traukiniui, papildomai skirti signalininką, kuris stebėtų artėjančius prie darbo vietos riedmenis ir galėtų laiku apie tai įspėti darbuotojus, vesti darbuotojus į darbo vietas ar iš darbo vietų, atidžiai stebėdamas riedmenų judėjimą.

Draudžiama pradėti darbus tol, kol darbų vadovas negaus eismo tvarkdario įsakymo dėl eismo nutraukimo bei, kol darbų vieta nebus paženklinta atitinkamais signaliniais ženklais.

Visi manevravimo darbai turi būti vykdomi vadovaujantis „Geležinkelių transporto eismo signalizacijos taisyklėmis“, patvirtintomis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 1997 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 483 (Žin., 2001, Nr. 93-3290; 2012, Nr. 13-580) ir 1999 m. gruodžio 30 d. „Geležinkelio eismo taisyklėmis“ Nr. 452.

Geležinkelių transporto eismo įvykių (toliau – eismo įvykiai), katastrofų, padarinių likvidavimas turi būti atliekamas vadovaujantis „Geležinkelių transporto eismo įvykių, katastrofų ir riktų tyrimo ir jų padarinių likvidavimo nuostatų“ (toliau – Nuostatai) reikalavimais. Asmenys, susiję su geležinkelių transporto eismo įvykiu, katastrofa ar riktų arba juos matę, informuoja apie tai Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoją (toliau – geležinkelių infrastruktūros valdytojas), specialiąsias tarnybas, o kai eismo įvykis, katastrofa ar riktas įvyksta privažiuojamuosiuose geležinkelio keliuose – šių privažiuojamųjų geležinkelio kelių savininkus arba naudotojus. Įvykus eismo įvykiui ar katastrofai, geležinkelių infrastruktūros valdytojas nedelsdamas – ne vėliau kaip per 24 valandas informuoja apie tai Lietuvos transporto saugos administraciją prie Susisiekimo ministerijos (toliau – LTSA) ir katastrofų tyrimų vadovą ir kaip galima greičiau (nedelsiant) pateikia pirminį pranešimą apie eismo įvykį, katastrofą ar riktą.

Eismo įvykių, katastrofų ir riktų padarinių likvidavimą organizuoja geležinkelių infrastruktūros valdytojas, kurio geležinkelių infrastruktūroje įvyko katastrofa, eismo įvykis ar riktas. Geležinkelių infrastruktūros valdytojas, siekdamas pašalinti eismo įvykio, katastrofos ar rikto pasekmes, privalo:

- ✓ skiria asmenį, atsakingą už atkuriamuosius darbus;
- ✓ aptveria eismo įvykio, katastrofos ar rikto padarinių likvidavimo darbų vietą;
- ✓ eismo įvykio, katastrofos ar rikto vietoje užtikrina saugų geležinkelių transporto eismą.

Šurfai ir kitos panašios iškasos turi būti uždengtos dangčiais, skydais arba aptverti. Aptvarai, apsaugantys nuo kritimo iš aukščio, turi būti ne žemesni kaip 1,1 m, su porankiu viršuje, 0,15 m aukščio ištinine papėdės juosta apačioje ir 0,5 m aukštyje nuo pakloto paviršiaus - su viduriniu tašeliu, arba būtina naudoti kitas lygiavertes apsaugos priemones.

Darbuotojų saugai statybvietėje užtikrinti turi būti naudojamos tiek kolektyvinės tiek asmeninės saugos priemonės. Kolektyvinės saugos priemonės taikomos pavojingose/kenksmingose zonose, atsižvelgiant į tose zonose vykstančius procesus. Tai gali būti – pavojingų/kenksmingų zonų aptvėrimai, saugos diržai, ir t.t.

Ypatingą dėmesį būtina atkreipti į tai, kad:

- pašaliniai asmenys nepatektų į darbų vykdymo zoną;
- daubos, tranšėjos žmonių judėjimo vietose būtų aptvertos arba pažymėtos gerai matomais ženklais;

Žymuo Mark	Lapas Page	Lapų Pages	Laida Edition
	SP(GTC)-0347-19-00-TDP-SO_AR	14	18

- pavojingos zonos būtų pažymėtos įspėjamaisiais ir draudžiamaisiais ženklais, o darbo vietos būtų gerai apšviestos;
- kasamų daubų ir tranšėjų šlaitų nuolydžiai atitiktų DT 5-00 reikalavimus;
- keliamų gaminių užkabinimas bei perkėlimas būtų atliekamas patikrinta ir išbandyta įranga;
- kėlimo mechanizmai nebūtų perkrauti;
- nebūtų žmonių po keliamomis konstrukcijomis ir zonose, kur konstrukcijos gali nukristi;
- krovinių paėmimo įtaisų (stropų) krovininiai kabliai būtų su apsauginiais užraktais;
- konstrukcijoms, neturinčioms montavimo kilpų arba žymių, be kurių negalima teisingai konstrukcijas pakabinti ir demontuoti, jas patikimai apjuosti tam tikrais plieniniais lynais ir saugiai nukelti;
- nebūtų paliktos pakabintos konstrukcijos darbo pertraukų metu;
- darbininkai būtų aprūpinti specialia apranga ir individualios apsaugos priemonėmis, aikštelėje būtų vaistinėle su tvarsčiais, pirmosios pagalbos priemonėmis ir komplektu būtinausių vaistų, kurių galiojimo terminas nėra pasibaigęs;
- žemės darbai prie esamų inžinerinių tinklų ir kitų statinių būtų vykdomi rankiniu būdu ir dalyvaujant atitinkamų žinybų atstovams;
- visi elektriniai mechanizmai ir įrankiai būtų įžeminti;
- būtų paskirtas darbuotojas atsakingas už darbo saugos priemonių įvykdymą.

13. GAISRINĖ SAUGA

Statybos aikštelėje draudžiama įrengti ypač degių, labai degių ir degių skystų medžiagų bei dujų balionų sandėlius.

Atliekant darbus aukštyje, turi būti naudojami metaliniai arba mediniai pastoliai padengti degumą mažinančiomis priemonėmis. Darbų atlikimo vietoje degių medžiagų kiekis neturi būti didesnis, negu reikalingas vienai darbo pamainai.

Draudžiama priešgaisrinėse juostose ir zonose palikti neužtaisytas ertmes ir angas. Laikyti ir ruošti degius skysčius būtina atskirose vėdinamose C0 gaisro pavojingumo klasės patalpose, taip pat specialiai tam skirtuose konteineriuose.

Baigus darbą, deguonies ir degių dujų balionai turi būti nugabenti į nuolatinę jų saugojimo vietą.

Degias statybines atliekas, šiukšles iš statybvietės būtina nuolatos šalinti į specialiai tam skirtas vietas.

Prieš statybos darbų pradžią statybos aikštelėje būtina įrengti priešgaisrinį vandentiekį arba vandens rezervuarus, joje turi būti pirminių gesinimo priemonių, sutvarkyti keliai ir prieigos. Galima naudotis esamais priešgaisriniais vandentiekiais, kurie yra teritorijoje, prieš tai suderinus su AB „Lietuvos geležinkeliai“.

Teritorijoje turi būti nustatytos transporto priemonių stovėjimo, medžiagų laikymo vietos, jos turi būti specialiai ženklinamos. Teritorijoje turi būti išdėstytos pirminės gaisro gesinimo priemonės.

Gesintuvus, kurių garantinis laikas yra pasibaigęs, laikyti objektuose ir naudoti gaisrui gesinti draudžiama. Gesintuvai, esantys lauke arba nešildomose patalpose ir neskirti eksploatuoti esant žemai temperatūrai, šalčių metu turi būti pernešami į šildomas patalpas. Gesintuvų vietoje turi būti paliekamas ženklas „GESINTUVAS“ ir aiškiai nurodoma jų laikymo vietą.

Draudžiama pirmines gaisro gesinimo priemones naudoti ne pagal paskirtį.

Objekte esančio gaisro gesinimo pirminės priemonės turi būti prižiūrimos ir nuolat parengtos darbui.

Žymuo Mark	Lapas Page	Lapų Pages	Laida Edition
SP(GTC)-0347-19-00-TDP-SO_AR	15	18	0

Specialiuose stenduose ir skyduose turi būti laikomi: 2 gesintuvai, 2 kibirai, smėlio dėžė ir kastuvas, nedegus audeklas, 2 laužtuvai ir 2 kirviai. Skydai ir stendai turi būti įrengiami lengvai prieinamose ir gerai matomose vietose. Dėžės su smėliu ir sorbentu turi būti įrengiamos greta degių, labai degių ir ypač degių skysčių laikymo vietose. Smėlio dėžės įrengiamos taip, kad į ją nepatektų kritulių ir būtų patogų kasti smėlį. Įvairios talpos indai ir inventoriai dažomi raudonai.

Gaisriniai skydai ar stendai pirminėms gaisro gesinimo priemonėms laikyti teritorijoje turi būti įrengti taip, kad būtų patogų greitai pasinaudoti juose esančiomis gesinimo priemonėmis, ir statomi matomose, patogiose, prieinamose vietose.

Nedegus audeklas turi būti laikomas futliaruose.

Priešgaisrinių stendų ir skydų įrengimo vietos yra nurodytos brėžinyje “Statybvietės planas. Rangovas atsižvelgdamas į reikalingos statybvietės dydį gali keisti priešgaisrinių stendų ir skydų pastatymo vietas bei jų skaičių.

Statybvietės teritorijoje ar šalia jos esančios aikštelės ir keliai, skirti gaisriniais automobiliams privažiuoti prie vandens šaltinio turi būti laisvi ir tvarkingi. Gaisrui gesinti skirtų rezervuarų vietos ir privažiavimo keliai prie jų turi būti pažymėti specialiomis rodyklėmis, o ant jų nurodyta rezervuaro talpa. Rodyklės tamsiu paros metu turi būti apšviestos.

14. REIKALAVIMAI ELEKTROTECHNIKOS DARBAMS

14.1. Bendrieji reikalavimai

Statybos montavimo darbai turi būti atliekami atestuotų tokio pobūdžio darbams atlikti organizacijų, naudojamos medžiagos ir tiekiami įrenginiai turi būti sertifikuoti ir atitikti Lietuvoje galiojančias kokybės bei saugumo normas.

Vykdyti darbus gali išmokytas elektrotechninis personalas (nustatyta tvarka atestuotas ir turintis dokumentus, kuriais suteiktos atitinkamos elektrotechninio personalo teisės).

Darbus veikiančiuose elektros įrenginiuose neelektrotechninis personalas gali vykdyti tik prižiūrimas elektrotechninio personalo asmens (asmenų). Šiuo atveju prižiūrinčiojo nurodymai dirbantiems apsaugai nuo elektros užtikrinti yra privalomi.

Elektrotechninio personalo darbuotojai yra atsakingi už saugos darbe taisyklių laikymąsi ir pažeidimus pagal jam suteiktą kvalifikaciją, kompetenciją ir teises, kurios yra apibrėžtos darbo sutartimis arba kita forma įteisintomis abipusėmis prievolėmis.

Užduotis darbams elektros įrenginiuose turi teisę duoti tik EST nustatyta tvarka apibrėžtą kompetenciją turintis elektrotechninio personalo asmenys.

Darbai, atsižvelgiant į darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, atliekami vadovaujantis Saugos taisyklėmis eksploatuojant elektros įrenginius DT 11 02, Saugos ir sveikatos taisyklėmis statyboje (atliekant darbus, kurie neaprašyti Saugos taisyklėse eksploatuojant elektros įrenginius), įmonės (filialo) darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijomis bei kitais darbuotojų saugos ir sveikatos norminiais dokumentais.

14.2. Darbuotojų veiksmai prieš pradėdant dirbti

Prieš pradėdant dirbti, asmuo atsakingas už darbą privalo:

- atlikti darbuotojų saugos ir sveikatos įvertinimą su visais darbuotojais, paskirtais šiam darbui. Saugos darbe įvertinimas turi apimti šiuos faktorius: darbo vietos paruošimą, darbo pavojingumą, naudojamus darbo metodus, specialius perspėjimus, energijos šaltinių valdymą, darbui reikalingas individualias ir kolektyvines saugos priemones ir naudojimąsi jomis;
- darbo ne pradėti tol, kol kiekvienas aiškiai nesupras, ką reikia atlikti, kokius metodus naudoti bei kokiomis darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklėmis ir TK vadovautis. Užduotis darbui turi būti konkrečiai (darbo vietos zona, ribos, darbo apimtys, darbo metodai ir kt.);

Žymuo Mark	Lapas Page	Lapų Pages	Laida Edition
SP(GTC)-0347-19-00-TDP-SO_AR	16	18	0

- jeigu pasikeičia darbo sąlygos ar atsiranda nenumatytos aplinkybės, naujai įvertinti darbą ir laikytis tinkamų saugos reikalavimų;
- užtikrinti, kad darbo vietos, darbo priemonės, darbo aplinka atitiktų darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus;
- nepradėti dirbti ar nutraukti darbus, jeigu paaiškėja, kad saugiai jų atlikti negalima, neturima pakankamai tam darbui tinkamų saugos priemonių, įrangos, mechanizmų, nežinoma darbų atlikimo technologija;

15. KOLEKTYVINĖS IR ASMENINĖS APSAUGOS PRIEMONĖS. ĮRANKIAI IR JŲ NAUDOJIMO TVARKA

Kolektyvinės ir asmeninės apsaugos priemonės turi būti naudojamos ir prižiūrimos EST antrojo skyriaus nustatyta tvarka. Apsaugos priemonės, įtaisai ir įrankiai, naudojami eksploatuojant KL ir statinius, turi būti periodiškai apžiūrimi ir savalaikiai bandomi. Dirbant su įrankiais bei įtaisais būtina vadovautis Saugos taisyklėmis dirbant su įrankiais ir įtaisais.

Visi darbuotojai statybvietyje privalo dėvėti šalmus, atitinkamus drabužius: ilgas kelnes, darbinius batus ir marškinėlius. Darbuotojų, dirbančių geležinkelio zonoje drabužiai turi atitikti *Darbinių kostiumų ir kepurų techninių reikalavimų nuostatus* bei *Techninių reikalavimų profesinei avalynei* nuostatus, atsižvelgiant į sezoniskumą. Darbiniai drabužiai turi būti siuvami iš audinių, kurie lengvai išvalomi (skalbiami), o išvalyti (išskalbti) neblunka, sušlapę – nesitraukia. Visi darbo drabužiai turi būti su baltos spalvos laminuota atgalinio atspindžio medžiagos juosta, kuri turi būti sertifikuota pagal aukščiau minėtų nuostatų reikalavimus. Striukės, liemenės ir apsiaustai turi turėti kilputes, suteikiančias galimybę pakabinti gaminį. Vasariniai pusbačiai turi būti nelaidūs vandeniui ir apsaugoti kojas nuo mechaninių poveikių. Pusbačiai turi išlaikyti savo savybes visą dėvėjimo laikotarpį; padas turi turėti pakankamą izoliaciją nuo karščio esant nepalankiai aplinkai, neįskaitant ir neatsiklijuoti esant maksimaliai aplinkos temperatūrai +30°C. Pašiltinti pusauliai darbiniai batai turi būti nelaidūs vandeniui ir apsaugoti kojas nuo šalčio ir mechaninių poveikių. Batai turi išlaikyti savo savybes visą dėvėjimo laikotarpį (žiema), esant aplinkos temperatūros svyravimams nuo 0°C iki -25°C.

Prieš pradėdami darbą, darbuotojai privalo patikrinti darbo inventorių ir įrengimus ar jie yra tvarkingi. Statybvietyje iškabunami įspėjamieji ženklai ir plakatai. Darbuotojai privalo būti susipažinę su gesintuvų ir pirmosios pagalbos vaistinėlės laikymo vietomis. Dirbant su kūjiniais perforatoriais, betono pjūklais, suspausto oro mechanizmais (kompresoriais) darbuotojai privalo dėvėti apsauginius akinius, ausų apsaugos priemones (naudoti ausines, vykdant darbus greta veikiančio geležinkelio kelio, draudžiama), apsauginius drabužius bei avalynę ir naudoti kt. asmenines ir kolektyvines saugos priemones.

Apie visus pastebėtus naudojamų mašinų, mechanizmų, kolektyvinių ir asmeninių apsaugos priemonių, įtaisų bei įrankių gedimus, keliančius pavojų patiems ar šalia esantiems žmonėms, kiekvienas darbuotojas, pats negalėdamas pažeidimų pašalinti, privalo nedelsdamas pranešti tiesioginiam, o jeigu jo nėra – aukštesniajam vadovui.

Apsaugos bei darbo priemonės turi būti naudojamos pagal paskirtį ir instrukcijų reikalavimus. Apsaugos priemonės turi atitikti galiojančiu standartų, o jų naudojimas – *Saugos taisyklių eksploatuojant elektros įrenginius* reikalavimus.

Leidžiama naudotis tomis apsaugos priemonėmis, kurios darbo saugos norminių aktų nustatyta tvarka yra išbandytos ir patikrintos.

Kiekvienas asmuo, prieš naudodamasis apsaugos priemone, turi įsitikinti, kad ji yra išbandyta ir patikrinta, ar jos paskirtis atitinka naudojimosi sąlygas.

Privaloma užtikrinti darbo drabužių saugojimą, džiovinimą, skalbimą, valymą ir taisymą.

Žymuo Mark	Lapas Page	Lapų Pages	Laida Edition
SP(GTC)-0347-19-00-TDP-SO_AR	17	18	0

15.1. Darbuotojo veiksmai ypatingais atvejais

Darbuotojai, pastebėję, kad gali įvykti nelaimingas atsitikimas ar avarija įrenginiuose, nedelsdami turi imtis priemonių pavojų keliančioms kliūtims pašalinti, nutraukti darbus ir apie tai informuoti tiesioginį darbų vadovą.

Įvykus nelaimingam atsitikimui, nukentėjusiajam reikia suteikti pirmąją pagalbą, iškviešti gydytoją, išsaugoti nepakeistą įvykio vietą (jeigu tai negresia dirbančiųjų ar aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai), o apie įvykį pranešti tiesioginiam darbų vadovui.

Pirmosios pagalbos rinkinys turi būti paženklintas, padėtas matomoje ir lengvai pasiekiamoje vietoje, nuolat papildomas bei atnaujinamas. Už tai įmonėje turi būti atsakingas asmuo.

Rinkinyje turi būti tik kokybiškos medicinos pagalbos priemonės, aprobuotos Lietuvoje. Pirmosios pagalbos rinkinių kiekį, priklausomai nuo darbuotojų skaičiaus ir darbo pobūdžio, nustato įmonės vadovas. Rinkiniuose turi būti įvairios paskirties tvarsčiai, pleistrai ir kt.

Darbai privalo būti nutraukti, jei aptinkami naudojamų mechanizmų, įtaisų ar prietaisų gedimai, turintys įtakos žmonių saugumui, kurių savo jėgomis negalima pašalinti.

Žymuo Mark	Lapas Page	Lapų Pages	Laida Edition
SP(GTC)-0347-19-00-TDP-SO_AR	18	18	0

